

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

ЧҮҮЛДҮГҮНҮП ДЕТКИИШКИН

Совет Эвилелинин бүгү ажылчы чондарыга СЭКП Топ Комитетинин чагаамы Эванди «Коммунизмче орук» колхозту комсомолчу-ашкыктарын № 3 хойжу бригаданың кеңешчилери ташыкшан, ону чүүлдүгүңүз деген.

Чагада мал ажылдакчыларыга хамаарыштыр айткан соруктарын күсөдүрү-биле каш дакыр куженишкениңг ажылдаарың санап бергенер чугаалаңнар.

Онун беш чыддың ийги чылын күш-ажылчы чедидишиңерди доозары-биле бедиткен социалистг хуульдерин бригаданың кеңешчилери алганнар. Бар аргаларың санап көрсөң, бригада» ниятти-биле чүс баш төрүүр хойду ортумаа-биле 100 хураган өстүрүң, бир бақтан-на 2,1 килограмм дүктү ыргып алың, 160 тонна сөгениң белеткериңн хуульгенер.

«Чаа орук» колхозта СЭКП-нин Дээди Советинин депулаты Союз Адыр-оолду ууртканы № 1 комсомолчу-ашкыктар бригаданың социалистг чарыкка олар кыйгырган.

Монгуш-Тайга районда «Мөгөн-Бүрөн» колхозу № 3 хойжу бригаданың (бригадир С. Шыкран) ону беш чыддың баштайгы чыдында төрүүр чүс баш хойду онааштыр 86 хураганын аң, дүк планкы ажыр күсөткөн.

Бригаданың малчыларының байдалы бс кызык баа эки. Кадарчы бұрууңун кыштаанда четир сангыт мал чечин чедирген. Ында хой бодданыкты бс чыддың январь өзгөндөй бэр түлүктөң. Төрөн дөрт чүс хойду хураганы шунту менди. Көдө Советтик депутаттары И. Чечек, И. Чамай олар 60-88 чедир хураганын алган. Амгы үедө хорамча чок.

Ук коллективтин хойжудары Совет Эвилелинин бүгү ажыл-ишчилеринге СЭКП Топ Комитетинин чагаамы ташыкшан, ону чүүлдүгүңүз деген. Бригада боттарының бар арга-курадырың санап көрсөң, төрүүр чүс хойга онааштыр 90 хураганын алыр дөп бедиткен социалистг хуульдерин чагаа ташыкшан хурага алган, жазында «Малчы» колхозту № 3 бригаданың социалистг чарыкче кыйгырган.

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 12 (10304) 1977 чылдың январь 15, суббота 1975 чылда үлээлэттинген Өртөз 2 кеп.

О. ЧЫВЫРАЛ. Э. ХОМУШКУ.

С О В Е Т САДЫГЖЫ

Садыг болгаш нинти чеменинге черлери хүн бүрүде, харын-лаа шак бүрүде каш чүс кижилернин амдыралчы хергелдерин хандырып турар. Ол бүгү садыгжының холуу, сокшак кынамас кичээнгенин дамчыштыр боттанып турар. Инжек кылдыр алырга, чүгле Кызылдың «Саян» университетинден хүнде ортумаа-биле 640—700 хире кизи яныз-бүрү барааннары сатып ап турар. Ол болза инча хэй кижинин агы-ыгы аажы-чаныга, хергелдинге дүшүр ажылдаарын садыгжылардан негээр. Ынчангаш садыг ажылдакчынын ээлдек аажы-чаны, мергежилге бердингени, бедик культурулу планын даалгалар күсөлдөсүн, ажылчы чоннарнын сеткил-хөөнүн көдүрениңе улуг ужур-дузалың.

Маңаа хамаарыштыр СЭКП-нин XXV съездиниче ТК-ның Отчет илеткелинге эш Леонид Ильич Брежневтин «...совет кижилеринин чагаай амдыралы-даа, садыг-сеткил-даа силерден, силернин куш-ажылыңардан хөйү-биле хамааржыр апаар, зытер. Ол дугайын сактып алыңар. Эң эки болгаш эгелекчи тура-соруктуз ажылдаңар, мурнакчыларга жеңижир...»-деп чугалааның совет садыг ажылдакчылары ханыз-биле болаң, ажыл-херээңге ууртулга болдурар ужурлук.

Бодуна мергежилни, ажылы үнелеп билириниң, чонун негелде-хергелдеринге сагыш човангыр болурунун, оларга үдегерилг бараан болурунун үдегер-чижезиң садыг ажылының мурнакчыларын көргүзүп турар. Бин-Хемнин Туранда университеттин садыгжыны Тамира Романовна Шагарина садыг ажылыга 23 чыл ажылдап турар. Бо аразында ол планыңг даалгаларын үргүлчү ажыр күсөлдөң келген. Ол күш-ажылды Кызыл Тук орденин ээлдекчи-зи, «Совет садыгнын тергиниңи» аттыг. Магазинын планыңг даалгаларын күсөлдөриңге оң чүгле күш-ажылчы үлүү эвес, харын чазык-чагаай аажы-чаны, бедик мергежил, чонга бараан болурунун бедик культуразы база улуг ужур-дузалың бооп турар. Эракны Сагылды садыгжы Кыс Ооржак бодуноң кызмак ажылы, садып алыкчыларының негелде-хергелдери дөш сагыш човангыр-биле, мергежилдинге хандыкшылды-биле чыгыс чер-чүртүг-ларының хүндүткелин чаалап алган. Ындыг үдегерилг садыг ажылдакчыларын, орден-хавыяалыг, алдарлыг аттарлыг кижилерни оң-оңу-биле адап болур. Мурнакчылар шынар-ла совет садыг ажылдакчынын бедик адын төлептиг эдилеп, ажылдап турар черлеринге үдегерин көргүзүп, аныяктарга мергежилни, чаагай чачылдарын дамчылып берип чоруур.

Ынчалзажок совет садыгжының адны бодавас, ажылыга чүткүл чок, чонун хергелдерин херекке албас, аажы-чаны донгун, нинти билини, культурулу денели чавыс ажылдакчылар садыг шугумунда ам-даа бар. Эрткен чылдың чүгле дөрткү кварталда Улуг-Хемнин Шагаан-Арыга, Бай-Тайганың Шуйда, Таңдынын Кочетовода, Чөөн-Хемчинин Чыраа-Важында, Барыин-Хемчинин Эрги-Барлыкта болгаш өске-даа чамдык нерлерде магазинер садыгжыларынын, Хандагайтыннын, Самагдалыннын, Чадаанынын, Кызылдын чамдык столондарынын ажылдакчыларынын чонун негелдери тоовас, ажыл шагы барымдалаваас, садыгнын нинти чурумун хаждар чоруктарын болгаш доңгу аажы-чанынын дугайында чагаалар редакцияга келгилээң.

Мындыг чоруктарын тыптып кээр чылдагааны болза, садыг ажылыга кадрларын шилип алырын, таарыштыр тургузарын, мергежилни бедидип, өөөрерин кошкак чорудуп турарында. Садыг ажылдакчынын ат-алдарына, хандырылганын культуразына холбаштыр ап көөр болза, тус-тус кижилер-биле тодаргай ажыл четпес бооп турар. Бистин байдалдарының, садыгжы кадрлар чер-черде тарамык, ийн-чангыс бооп, ажылдап турда, кизи бүрүзү-биле ажыл эргежок чугула. Маңаа партия, комсомол, профэвиллел организациаларынын, Советтеринин ролю улуг. Хергелекчилер нинтилердеринин баштаар черлери, күрүнө садыгнын оргашынын, алаңгы оларын кадрлар кылдистери садыг кадрлары-биле ажылды үениң негелдениңе дүшүр экижилер ужурлук.

Кадрларны кижиздериңге, мергежилни бедидеринге социалистг чарыш кол черин ээлээр. Садыг системаныңа социалистг чарыш калбары, оң дээштиң бедип турзажок, ону тус-тус кижилерге чедир организаастарыңче Садыг министрствозу, Республиксоюз, хергелекчилер нинтилердерин, хэй-ийнбү организациалары-биле кады чогуур кичээңгени салыры негетинин турар. Маңаа конкурстарын организастары, мергежил бедидеринин семинарлары эрттериңер чугуда ужур-дузалың.

СЭКП ТК-ның, ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин, ВЦСПС-тин болгаш ВЛКСМ ТК-ның Бүгү-эвилел социалистг чарышынын дугайында доктаалды амдыралга боттандырып, Улуг Октябрьинин 60 чыл оюн төлептиг үткүур дөш садыг ажылдакчыларынын чарышын калбартышпаан, оон-биле кады хандырылга ажылдакчыларынын хары-салгазын бедидерин, оларын ат-алдарын көдүрерин, чонга бараан болурунун культуразын бедидерин чедип алыры садыг организациаларынын, чер-чер Советтеринин, хэй-ийнбү организациаларынын амгы үеде база бир чугуда сорулганы болур.

БО ХУННЕРНИН ОНЗА СОРУЛГАЗЫ — МАЛДЫ ХУР КЫШТАГЛАДЫРЫ

ААЛДАРДА АЖЫЛ-ИШ

Ак-Шаттын, Сымп-Чүрөө-нин, Дүвүрениң дагалар болгаш шаттаринда Чөөн-Хемчин районун «Октябрь 30 чыды» колхозуңуң 30 ажыр киздан шээр малы кыштаглап турар. Ында аалдарда ажыл-иш хэйим.

Төрүүр хойлар хураганын өгөлөөң. Ниятти-биле төрөөң 900 ажыр хойуну хураганы мөди хууль алдыңар. Хой-жударын болгаш сакмаан-шктерин чымыштыр ажылы дүн-хүн-биле үзүк чок.

Мал кыштаглаашкынын үдегерилг чорудар, мал бажыга хорамча болдурбас, чаш малды мөди хууль ап, доруктурар, мал чеминин чарыгдалың намаңагалык болдурар дөш хойжудар орту-дуга чарыш калбарган. Мал кыштаглаашкынын экижилди, оңаң таарыкчалыг ажылдакчы хандырган малчыларын ажыл төлөөриңге 15 хуу но-медени тыпырын колхоз баштаар чери шилиңдерез.

Колхозтуң шээр мал колданырын ийн бригадала хууль-тыңган. Бригада бүртүвүн малчыларын хууль ай саңында болуп турар. Аңаа кыштаглаашкынын байдалың, амдырлар хандырылганыга хамаарышкан айткыр-ларын чугалааның келген. Хойжудар ортузунга калбар-ган чарыштын түйнелин база ишвал үндүрүп, кыштаглаашкын чорудугаа оң тү-недилг ажылдаан малчыларга чарыштын негелдериңге баураар шаңчалдарын тыңсып

турар. Декабрь айның түн-шө-лө-биле чарыкка Дүвүрөн бригадасыдан Тулуш Шожаң биле Сымп-Чүрөө бригадасын-дан Сат Очур-оол шыдараан. Оларны 30-30 рубль-биле, а ийги черин алган Куулар Шагдыр биле Кара-Сал Бакпа-оолду, 24-24 рубль-биле шаңнаал.

Беш чылдың бири чылын колхозчу хойжудар күш-ажылчы чедидишинин доос-кал. Оларын шудургу ажыл-даанының ачымдыга колхоз 1976 чылда төрүүр 100 хой-дан-на 97 хураганын алган. Күш-ажылчы чедидишини быныглаашпаан, малчылар Улуг Октябрьинин 60 чыл юбилейни төлептиг үткүур дөш социалистг чарышты кабарлаган. Мал ажылының продуктуларын бүдүрерин болгаш күрөөңе саларын ко-зулдор талалы-биле Хакас областын малчыларын СЭКП Топ Комитетинин Чыгыне ку-ретары эш Л. И. Брежневке чагаамы болгаш аңаа хары-нын ташыкшан, ону ийн-биле чүүлдүгүңүз дегенээр.

Колхозчуларга, сохотар ажылчыларына, механиза-торларга, эртеденперге, ко-дө ажыл-агыйның спешали-стеринге, көдөргө матери-ал-техникта чекенерин берип турар үдетүрүңүз ажылдак-чыларинга, Совет Эвилелинин бүгү ажылчы чондарыга СЭКП Топ Комитетинин чагаамы Баал-Таланын хойжу-лары ташыкшан турар. Колхо-за мурнакчы хойжу комму-

нист Ондар Алк-Хээ СЭКП ТК-ның чагаамы ташыкшан, өөрүшкүни мыкшаар элгерил-дөөң.

— СЭКП ТК-ның чагаамы ханызы-биле ташыктым. Ында колхоз ажыл-агыйын, тодар-гайларга, чер болгаш мал ажылын улам буртуңгар хөж-жүдеринин улуг сорулга-ларын айткан болду. Мал ажы-лып улам ийи хөжжүдеринин сорулгаларын айткан. «Ам-гы үеде мал ажылчыче оңа кичээңгени салган турар ужурауд деп СЭКП Топ Ко-митети санап турар» дөөң. СЭКП ТК-ның чагаамы болза партиядын XXV съездинин шиктилерин амдыралга боттандырымын хемчегле-рин айткан улуг документ. Ону ийн-биле детенишпаан, аңаа хары кылдыр беш чыл-дың ийги чымында малдан төрүүр кодамын чүс баш буртуңуң-не 113 хураганын алымын хуульгенер, социали-стг чарыкка «Чыраа-Важы» колхозту хойжуу, Соци-алистг Күш-ажылчы Малды-ры Монгуш Чолайы, а бистин колхозтар Куулар Хураган-оолду кыйгарым.

Алк-Хээ, Хеймерек Ондар-лар малчыны кыштаглаашкы-нын экижилди турар. Т. Шожаң, С. Очур-оол болгаш өске-даа хойжудар СЭКП Топ Комитетинин чагаамы ташыкшан, төрүүр хоюңуң чүс баш буртуңуңден 90-дан ээшоп өвес хураганын алымын ху-лаштенер. Шожаанын кода-мында ам безип 140 ажыр баш хой төрөөң.

Партиянын документале-ринге болгаш Бүгү-эвилел со-циалистг чарыкка хөй-аңг-кырген хойжудар кышта-глаашкынын чоғумчалыг эрт-тирер, хураганнары мөди доруктурар алдыр дөш шу-дургу ажылдап турарлар.

М. СЕВЕН.

ТЫВА-ХАКАСИЯ Тыва АССР-ниң болгаш Хакас автономнуң областың социалистг, чарыжының 1976 чылда түңнелдери

	Тыва АССР		Хакас авт. область	
	%-бөлө планкы күсөткөнн	1975 чылга 1976 чылга %-бөлө	%-бөлө планкы күсөткөнн	1975 чылга 1976 чылга %-бөлө
Улетпур	98	108	102	114
Күш-ажылдың бұдүрүңүзү	96	99,6	101	110
Туаг				
Бүгү үедө дөстөрлөп калсамыкшын	84	96	87	108
Берээлг ажылдарың хемчөлдө	87	102	95	108
Күш-ажылдың бұдүрүңүзү	103	105	103	106
Чүртталга бажыңнарын ахымгаалга кийргени	87	102	106	100,1
Транспорт				
Нинти хергелдинг автотранспору-биле тонна-км-ге чүк сөөрткени	99,0	107	102	119
Амдыралга ачы-дуза чедирлери				
Чүрттакчы чоңга ачы-дуза чедирери	98	104	103	109
Оон иштинде көзө чераере	90	102	101	112
Садыг				
Үүрмөктен садыр бараан саарылганы	101	105	100,6	104
Недээ ажыл-агыйның продуктуларын сатканы*				
(немеде онаалдар-биле план)				
Эт	99,2/103	132	100,2/103	118
Сүт	102/112	100,0	101/104	101
Дүк	109/112	103,0	117/120	104
Мал ажылының продуктуулу				
Бир илекке онааштыр сүт саалазы (т-биле)	1587	103	2133	102
Бир даагага онааштыр чүртга саны	148	84	230	95

* Санагыч—садып алырының нинти хемчөлдүн күсөткениңиз хуузу. Хемчөкчи—быжыг планын күсөткениңиз хуузу.

Иязы-бүрү политиктиң партияларын болгаш маселалык шимчөөшкениңг толээлекчилер, иязы-бүрү чурттарын болгаш дитерин хөй-инитивинин чоруктары Тайбыңга ынакшылдыг күштеринин бүгү-делегей шугулааның киржикилеринге чүрөкч ханымын байыр чедирдим. 1973 чылда Тайбыңга ынакшылдыг күштеринин конгрессинин чагаай идеяларын хөжжүдери-биле чымдырган бс калбак төлөөдөгүңүз ужурамыкшын тайбың, чарыжымыкшын, делегейинд ай-мыл чок чоруу, национал хамаарышпаас чорук дөш дем-сөздө киржил турар политикти болгаш хөй-ийнбү күштеринин бот-боттарын бедидерин, бұдүрекерин база кады ажылдакчыларын быжыгыларынга органы бөр деп бодай-дыр мен.

Делегейин дүшүрүгү чорууңуң чарыжымыкшын ханымыкшын база улам ийи хөжжүдериң айтыр-ларын илернин шугулаанының кичээңгенин төвүдө турары сеткил ханымыкшын болдурган. Бүгү кизи төрө-леттеңе ужур-дузалык сорулгаларын удураалыштыр тургузарымын аргамы-биле эес, а бүгү уаустарын болгаш күрүнелерин кады ажылда-

ЧАА ХҮЛЭЭЛГЕЛЕР

Бүдүрүлгениң ажыктымы болгаш ажылдык шыларын бедидер, ону беш чылдың планкы онаалдарын чедидишиңг күсөлдөр дөш Бүгү-эвилел социалистг чарыжынын дугайында СЭКП Топ Комитетинин, ССРЭ-нин, Министрлер Чөвүлелинин, ВЦСПС-тин болгаш ВЛКСМ Топ Комитетинин доктаалын Тываыңг автосентегде завод-дук коллектини ташыкшан чугалаашкын, чүүлдүгүңүз деген. Онун беш чылдың бири чымынды планкы онаалдарынын чедидишинин күсөлдөң болгаш ийги чымыда бедик төмө-биле эгелеринин быжык үндөшүн тургузуң алган мурнакчы коллектив ук до-ктаалды улам шалыкчы ахы-ладарыңче кыйгыртып кылдыр хууль алган. Заводтун изла-активия Улуг Октябрьинин 60 чыл оюн төлептиг үткүур дөш республиканың үдетпур бүдүрүлгелеринин аразында социалистг чарышты баштап турар.

Ийги чылдың баштайгы айның бири он хонуңда завод 32 муң рубльдин иштин продуктуларын бүдүрүп бол-гаш 80 муң рубльдин продук-туларын сайгарган. Бу хууңер-де чымы, онтоор болгаш мех-аниктин уаустоктарын коллек-тив, куваотар, кожулар сен-тээр пөхтер оң эки ахылдааң.

Заводтун оң мурнакчы де-ги—шуткула перга (мастер В. Велостов) Октябрьинин социалистг Улуг революция-нын 60 чыл оюн таарышты-рар 1977 чылдың планкы онаалдарын күсөлдөр деп бедиткен хуульдеңгиз ахылдып турар.

Чейтин коллективинин ху-лаштелериңде дараазында чүүдер юрдүңгөн.

1977 чылдың ийги кварта-лында автомобилдин чамдык көзөктеринин (штуптеринин, тринистеринин, кранарнын) вокзалдыг шуткулазын шы-кээдип алыр.

Республиканың көдө ажыл-агый машиналарына чугуда

херектиң 4 көзөктерин белеткериңиң шиктилерин алыр.

Продуктуларын бөрү-үзөн шалаа юрдүңгөнүңден 0,8 хуу чыдыдырың, дүш-ахыл-дын бұдүрүңүзүң планкы-тыңганы деңизинден ажыр 4,6 хуу бедидерин шиктилерез.

Кураалдарын болгаш чаа аргаларын ажылдап тургаш, 2 тонна шойну, 2 тонна косто-ту, 4 муң квт. электроэнергия-ны кампан алыр.

Заводта уаустоктар, дөштөр, бригадалар аразында калбар-ган чарышты баштап турар шуткучулар бо хууңерде оңаа сөрүк киринишиңгиз ахылдап турарлар.

И. ООРЖАК.

ЧҮРҮКТА: (солагай тал-лаа) шуткучу-хөтөкчиер А. Сорокин, Г. Мартынов, В. Антонюк болгаш Мартынов, В. Велостов металл кудур чаа бедиткетиңгиз хөттин шыларын хынар турары.

А. ЗАЙЦЕВИН фотоу.

П. Н. Ангелина аттыг шаннал

Технически эки ахылдаары-ның бедик түңнелдерин чедип алыры дөш чүрттүң хөрөөңге механизаторларынын Бүгү-эвилелдин социалистг чары-жың 1980 чылга чедир уадыр дугайында шиктилерин ССРЭ-нин Идээ, ВЛКСМ ТК-ның се-лээрларында баш Нөдө ахыл-ды баштап бедиткелдерин ажылдакчыларын база албан-жаактарынын проф-ессорлорунин ТК-ның президиуму хуулап алган.

Чарыштын тилекчилерин күш-ажылдын алдарында П. Н. Ангелина аттыг шаңналы-биле болгаш кайкы-даа 300 рубль хемчөлдөгиз ахыл шаңна-лы-биле шаңнаар. Оларга дыштарыңгың халас пүтө-өлөккөрүңүз база бөр, Тивлекчи-лерин шаңнаарын Делегейин хөрөөкчөңөр хуу—март 8-те чоруур.

(СЭТА-ның корр.).

Тайбыңга ынакшылдыг күштеринин бүгү-делегей шуулганының киржикилеринге

жылдакчы дузаы-биле херек кырынга шиктилеринге аргалары чавырымыкшын кабарлар болгаш.

Амгы делегейде тургустуну турар политиктиң байдал оң сорулгаларын чедип алы-рынга таарыкчалыг бөду берген. Согагү чылдарынн иштинде делегейин иязы-бү-рү районнарында шерга та-лазы-биле месидекишикни-нерин чок кылырын хер-өөңгө чедидишиңер чедип алдыңар. Хелденкине болган инити-европейки көүлөду ра-ралдык чедидишиңгиз дооза-галың түңнелде тайбың-дын быжыгылаарына улам-на таарыкчалыг байдалдар тур-густуңган. Делегей харылаа-ларын практикамышта тай-быңж кожа-хөлбө дөгунаш-кышкын принциптери улам-на быжыкы-биле кирген.

Ынчалла-даа чексекти эде-мге бұдүрерин улачымын ба-за харын-даа улам-на күше-лп турары чавырымыкшын ийи улам ийи хөжжүдөңгө

ге кыжанын турар. Бис оң дугайын чангыс минута-даа иштинде утпас ужурагү бис. Херевтиң турар турар байдалы мындыг чок-ла болза чек-секти эидере бұдүрери деп-шиңгизип оруу-биле кизи то-рөлгөтешин улам ийи бур-руңгар шимчөөшкенин иң-дигинге тургузуңар, чок-ла болза улаустарың катышкан куженишкениңер чексекти эидере бұдүрерин амгы үе-деги оруун дайныкчы матери-алдык бедиткениң доктаалдың, чок кылар. Ядролу халатың дөрт айымының дуга-йында безип чугаа-лавакса, чепсегеленишиң-кени эидере бұдүрери—оң дөрге кизи төрөлгөтешин материалды болган улам-бол-дал байлактарын хей черге чарыгдары-дыр, ийиңага-аш-биле, аарыглар-биле, эр-те-билык чок чөүрө-биле, месисе, социал, энетрик, чиг-эт, экология айтыр-галарын шиктилеринге кизи төрөлгөтеш оң байлактар ке-

рек боуң турар богай.

Совет Эвилелинин Комму-нистг партиязы бодуңуң XXV съездинин тайбың болгаш үдетпур арзымын кады ажылдакчыгаамы дөш, улаус-тарынын хөтөгаланы болгаш хамаларынаас чоруу дөш улам ийи деленишиңерин программазын иди үндүрүс болгон ону чыйгылың чоңа амдыралга боттандырың турар. Тайбымын быжыглар талалы-биле чаа инициатива-ларын көдүрүп тургаш, бис болза оң сорулганы чедип алырыңче уланган өске-даа боттүг бүгү санадарыны ке-лээде боуур-чөгүрү-биле хүн-дөдө, кичээңгизип көруң турар бис. Бистин партиямы, совет үзү делегейин бүгү улаустарың-биле кады бо-чел-сектинин чал-чаа хөвирерин шааланын турун бербесин дөдө, улаустарын бүрүн деп эргелери болгаш хамаарыш-паны чоруу хандырытың, но-лонваланың болгаш рашама-ның одагарын, делегей хары-

гү күштери, быжык тайбын-дын болгаш идегедиг аймыл чок чөрүктү тургузуучулары хөйү кымын болуурлар. Харын бо хууңерде оларын ахыл-чорудугазына чаа-чаа, улам калбак перспективалар ахыт-тыштыр деп хөөрөң чока чугаалап болур. Эидере чепсегеленишиңгиз удуур, чепсегеленишиңгиз дүжүрери дөш чаа Стокгольм кыйгы-рың дөшүрүн дөш бүгү де-лесей каванымын тайбының быжык шиктилерин бооп ту-рарын херевтиң турар. Мы-нарга бөгүңге чедир аңаа 400 миллион ажыр кизи атты са-ган болгай.

Хөй-ийнбү, улау мөсөөлөр моон соңгаар-аа делегей бо-луушкунларынн судалың тур-гун билген турары, боттары-ның кара сакыштың сорулга-лары дөш кизи төрөлетте-ниң тайбын кездир үешиңе чоңгөлөөрүңге беден бооп тур-р милдистериг, империа-листг күштерге чогуур ойн-дө отур шаңымыкшын бер-ип турары эргежок чугула.

Салерин буныңг ажыл-чо-рудугазына чаа-чаа, улау чедидишиңгиз сеткилениң ханымында күзөң түр мен, эргым өндүктөр.

Л. БРЕЖНЕВ.

А Н Ы Я К МӨГЕЛЕРНИН ЧЕДИШКИНИ

Хостуг дүрүшө школялар арасында Сибирини болгон Ыракчи Чөөн чунгун бири...

Кызылдың 2-школясына өрөөнүчүлөр Орден Ондар-оол 45 килограмм деңгээлде...

Александр Доржу 48 килограмм азыраак, чараш хүрөгү, беттарынын узундугу...

К. ХЕРТЕК. Уау-Хем район.

Кижилер Фактылар Болушкуннар

ЧОЛААЧЫНЫН АЖЫЛ-ИЖИ

Сургуулар-биле кижизидилге ажылынын дуржулгасындан

ТААРЫМЧАЛЫГ АРГА-ХЕВИРЛЕРНИ ДИЛЕП ТЫППЫШААН

Республиканын профессионал-техниктиги өведилге черлеринде хой сангын аныян-эскен эртем-билигин чедип албашан...

ХОСТУГ ШАКТАРДА

Бүгү талазы-биле чогуучалык органнстаан хостуг үешак калдыг-даа кижини билит-мергежлинин бедиринге...

ПРОФИЛАКТИКА АЖЫЛДАРЫ

Сургуулардын хостуг шакартын созуу кылдыр эртиртин турары оларнын корум-чурум үрарин дыка өзөжөткен.

ОРКЕСТР, ООҢ ОЙНАКЧЫЛАРЫ

Кызылдын уран чууа училченин хөгжүм херекселдерин оркестри чокта чаа Новосибирскиге өрткен зона коруделинге...

ЧУРУКТА: оркестрнин ойнакчылары

А. ЗАЙЦЕВИЧ фотоу.

Б Е Ж Е Н КӨПЕК-БИЛЕ

1976 чылда СССР-нин ДОСААФ лотереянын ийгилигин ундурган билеттери бисти республиканын ажыкчы чонварына 25 муу рубльге тараткан.

ТАВАРЫШКАН БИЛЕТТЕРИНИ АРАЗИНДА УЛУГ ӨРТЕКТИГ ЧҮҮЛЕРИНИ ОЙНАП АЛГАНАР

Бо училчиде сургуулардын (ылангыч чурум үраринге) сунулуг болгон бо талазы-биле үчөттү турарлар дээр өске-лаа...

А ЖЫКТЫГ БОЛГАН

Сибирь зонасында уруларнын спорт школяларын директорларынын он беш хөгжүм семинары Омилхис күш-культура институтунун бедак мергежиди башкылары биске номчаан.

КОЛЛЕГИЯГА

Тыва АССР-нин Чыралдыктын министрствозунун калагын хуралында СКЭП-нин XXV съездинин улус өведилгенин ажылдакчыларынын мурунда салган сорулгаларын Кызыл райкуукомунун улус өведилге кылдыр канчар беттаандырын турарынын дугагында оон эрчилекти К. Б. Намчыла-оолдун илеткели дийнал, чугалазанын.

СООККА СЫВЫРТАТКАШ...

Кырган-даа, анык-даа, чаш урутарлык-даа кижилер бар. Анык-даа ажыл туулчуду аныкшан эстен-ле турардыр-деп, бир көк салгы кырган көрүп, биан келгенин хомудан чугалаан тур.

РЕДАКЦИЈАНЫН АДРЕЗИ: ИИ АЕК 667000

КОМСОМОЛГА ДАЯНЫР

Хобилу-дурум кижизидилгенин талазы-биле чамдык амжалларын училчелерде чорудул-лаа турар болза, херек кырында байдал-биле адык, четпестер өвөш өскө. Корум-чурум алдакчылары дээр өске-лаа таварылгалар болу берилер.

КОМСОМОЛГА ДАЯНЫР

Хобилу-дурум кижизидилгенин талазы-биле чамдык амжалларын училчелерде чорудул-лаа турар болза, херек кырында байдал-биле адык, четпестер өвөш өскө. Корум-чурум алдакчылары дээр өске-лаа таварылгалар болу берилер.

ТЕЛЕ-ВЯДЕНИЕ

ЯНВАРЬ 15-ТЕ МОСКВАДАН

- 10.00 - Медээлер. 10.10 - Эртеги гымнастка. 10.30 - Буратино дегелгени. 11.00 - Ады-аеалар, салерге. 11.30 - Эртеги почта. Музыкыг программа. 12.00 - Третьков галереясынын эртинсери. «Орус болган совет уран чүүлде автопортрет». 12.25 - Софроницкий динчылд-деп телефильм-концерттиг баштайгы коргудулу. 13.00 - Чалсар. 13.10 - Уран номчулга. Г. Тронецкийдин «Ак Бим Кара кууд». РСФСР-нин адырлар артисти М. Глузский биле Т. Дегтярева номчуур. 13.40 - Литов ССР-нин курчун академиктиг «Литва» деп мери болган танди ансамблини концертти. 14.30 - Тоол аадан келди. «Он ийн ай». Музыкафильм. 15.35 - «Кадисшалга». Эртемнептердегилеги программа. 16.05 - В. Вудич ирраан тур. Милскиден дамчылдыла. 16.35 - «Правда» солунун повестини тайылбирлачы Ю. А. Жуковтын делегей байдалын айтырыларында бее-дала. 17.20 - Музыкафильм программа: «Туманга бүргетке чара чечен»; «Литвингештин аас-кечки илел чораман»; «Петя болган оон Феликс деп өчүүр». 17.50 - «Литин амтаннар делегейнде». 18.50 - «Спортлото» тиражи. 19.00 - Медээлер. 19.15 - 19.25 - Чалсар. 19.25 - Хоккейге СССР-нин чемпионды. «Динамо» (Москва). 3-кү үеш. В. П. Ленки аттыг Топ стадионун Спорт ордундун ламчылдыла. 20.15 - «Гайбылга анык күштерини Бүгү-делегей форумунун кирекчилери чугалаан тур». 20.30 - «Ак-көк отчуган». (Январь 1-деги программа каталогун.) 22.00 - «Уен». Информатиг программа. 22.30 - 01.25 - «Ак-көк отчуу». Гаштык уланылды. Тончууылде - медээлер.

АГААР

Бөгүн республикага бүрге, азыр, Янам-бүрү углангыч кыкынн хатмы дүрген секундда 3-7 метр чедер. Аларын температурасы дадыг черлерге 13-18, өске артакан черлерге 23-28 градус соок болур.

РЕДАКТОР В. С. ШАРАВИИ.

КИНО

«НАИЫРАЛ»: «Сөс бөрүн дилемме» (2 серия) 9.30, 12.15, 15.00, 17.45, 20.30 шактарда. «ИНОЕР»: «Джен найгыч чуртта» 9.35, «Достугу» дугылдыгы туксуу 11.30, 15.20, 17.00, «Оруутам» 13.00, 18.40.